

представящи се за такива) от войните в Югославия, автоматично бяха обявени за 'номади' и по този критерий извадени от програмите за интегриране на останалите бежанци и мигранти, и насочвани директно към 'камповете' (временни лагери край големите градове, построени за отсядане на водещите чергарски начин на живот местни *Ром, Синти* и *Каминанти*), където трябваше да се настанят. Така циганите от бивша Югославия, прадедите на които (поне на преобладаващата им част) от векове живеят уседнало, самите те с постигната сравнително висока степен на интеграция, а някои от тях и с добро образование и добри обществени позиции, бяха поставени в напълно непривични за тях условия на живот, с нов обществен статут. Като краен резултат тези процеси доведоха до може би най-фрапиращия случай на масова десоциализация (особено за новото поколение, родено и израснало в *камповете*, и непознаващо никакви други социо-културни реалности) в Европа през последните десетилетия, последиците от която предстои да се преодоляват.

За щастие на циганите от Източна Европа случаят с Италия е по-скоро изключение за Западна Европа. Донякъде сходна е ситуацията във Франция, където обаче картината е доста разнообразна и нееднозначна. В повечето случаи циганите, нелегални мигранти, там не са обособявани специално, но доста често немалко от тях, в огромната си част от Румъния, по-рядко и от бивша Югославия, понякога и от други страни в Източна Европа, са насочвани от местните власти или по свое желание се установяват в местните стоянки за чергари, предназначени за 'хората на пътя' (*Gens de Voyage*) – общ термин, с който се обозначават различните цигански и циганообразни общности, водещи чергарски начин на живот (*Рома, Мануш, Синти, Житан, Йениш*), както и не-цигани, живеещи по този начин. При това в преобладаващата си част циганите от Източна Европа, насочващи се към този начин на живот, са бивши чергари (уседнали преди 1-2-3 поколения) или даже такива, които де факто никога не са прекратявали